

บทที่ 3 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

3.1 การเตรียมวัสดุทดลอง

นำลองกองจากสวนในจังหวัดจันทบุรี เก็บเกี่ยวผลลองกองโดยนับอายุของผล คือนับจากผลเริ่มเปลี่ยนสีประมาณ 15-25 วัน หรือนับจากดอกเริ่มบานจนถึงผลสุกประมาณ 180-120 วัน (นพรัตน์, 2528) ใช้กรรไกรตัดขั้วข้อผลแล้วบรรจุลงในกล่องโฟม โดนขนส่งทางรถตู้ปรับอากาศ นำมาคัดแยกข้อผลที่มีตำหนิออก เลือกข้อผลที่มีขนาดสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการทดลองต่อไป

3.2 ขั้นตอนการทดลอง

3.2.1 การทดลองที่ 1 เพื่อศึกษาความเข้มข้นระดับต่าง ๆ และเวลาของ Gibberellic acid เพื่อลดการหลุดร่วงของผลลองกองหลังการเก็บเกี่ยว

นำข้อผลลองกองที่เตรียมได้จากข้างต้น มาจัดการทดลองแบบ CRD (Completely randomized design) มีวิธีการเก็บรักษาดังนี้

วิธีการที่ 1	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 0 ppm เป็นระยะเวลา 1 นาที
วิธีการที่ 2	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 0 ppm เป็นระยะเวลา 5 นาที
วิธีการที่ 3	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 0 ppm เป็นระยะเวลา 10 นาที
วิธีการที่ 4	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 500 ppm เป็นระยะเวลา 1 นาที
วิธีการที่ 5	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 500 ppm เป็นระยะเวลา 5 นาที
วิธีการที่ 6	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 500 ppm เป็นระยะเวลา 10 นาที
วิธีการที่ 7	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 1000 ppm เป็นระยะเวลา 1 นาที
วิธีการที่ 8	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 1000 ppm เป็นระยะเวลา 5 นาที
วิธีการที่ 9	จุ่มด้วย Gibberellic acid ความเข้มข้น 1000 ppm เป็นระยะเวลา 10

นาที

3.2.2 การทดลองที่ 2 ผลของวิธีการใช้ Gibberellic acid เพื่อลดการหลุดร่วงของผลลองกองหลังการเก็บเกี่ยว

นำข้อผลลองกองที่เตรียมได้จากข้างต้น และเลือกวิธีการที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 1 นำมาใช้วิธีต่อไปนี้ โดยจัดการทดลองแบบ CRD (Completely randomized design) มีวิธีการเก็บรักษาดังนี้

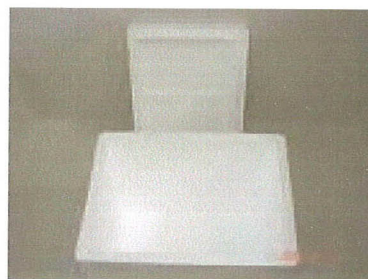
วิธีการที่ 1	ไม่ทา Gibberellic acid
วิธีการที่ 2	จุ่มผลลองกองทั้งข้อใน Gibberellic acid
วิธีการที่ 3	ฉีดยาทั้งข้อด้วย Gibberellic acid
วิธีการที่ 4	ทาบริเวณขั้วผลด้วย Gibberellic acid

3.2.3 การทดลองที่ 3 เพื่อศึกษาผลของภาชนะบรรจุร่วมกับ Gibberellic acid เพื่อลดการหลุดร่วงของผลลองกองหลังการเก็บเกี่ยว

นำข้อผลลองกองที่เตรียมได้จากข้างต้น และเลือกวิธีการที่ดีที่สุดจากการทดลองที่ 2 นำมาใช้ในการทดลองนี้จัดการทดลองแบบ CRD (Completely randomized design) มีวิธีการเก็บรักษาดังนี้

- วิธีการที่ 1 ไม่บรรจุภาชนะ
- วิธีการที่ 2 บรรจุในกล่องกระดาษ ขนาด 35 x 45 x 35 cm
- วิธีการที่ 3 บรรจุในกล่องโฟม ขนาด 35 x 45 x 35 cm
- วิธีการที่ 4 บรรจุในถาดโฟมหุ้มด้วยฟิล์มพลาสติก PVC

ทุกการทดลองเก็บรักษาที่อุณหภูมิ 13 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ ร้อยละ 90-95 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทุก 3 วัน

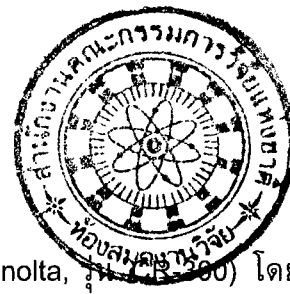
ลักษณะของกล่องกระดาษ และกล่องโฟม

3.3 วิธีการวิเคราะห์

1. ร้อยละการสูญเสียน้ำหนักสด

นำสิ่งทดลองมาชั่งน้ำหนักสดก่อนและหลังการเก็บรักษา แล้วนำน้ำหนักที่ได้มาคิดเป็นร้อยละของการสูญเสียน้ำหนัก โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\text{การสูญเสียน้ำหนัก (ร้อยละ)} = \frac{(\text{น้ำหนักก่อนการเก็บรักษา} - \text{น้ำหนักภายหลังการเก็บรักษา}) \times 100}{\text{น้ำหนักก่อนการเก็บรักษา}}$$

2. การเปลี่ยนแปลงสี

วัดสีโดยใช้เครื่องวัดสี (colorimeter) (ยี่ห้อ Minolta, รุ่น CM-2800) โดยให้หัววัดแนบสัมผัสกับผิวหน้าของผลิตผลมากที่สุด และรายงานผลในระบบสี Hunter's scale ซึ่งประกอบด้วย

ค่า L เป็นค่าที่รายงานถึงความสว่างของสี มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 100

กรณีที่ ค่า L เท่ากับ 100 หมายถึง สีขาว

ค่า L เท่ากับ 0 หมายถึง สีดำ

ค่า a เป็นค่าที่รายงานถึงการเปลี่ยนแปลงของสีในช่วงสีเขียวถึงสีแดง

กรณีที่ ค่า a เป็นลบ หมายถึง สีเขียว

ค่า a เป็นบวก หมายถึง สีแดง

ค่า hue angle เป็นค่าที่รายงานถึงการเปลี่ยนแปลงของสี โดยใช้ทั้ง 3 ค่ามาคำนวณ

การศึกษาครั้งนี้ทำการรายงานผล คือ ค่า L

3. การหลุดร่วงของข้อผล

โดยการนับจำนวนผลภายหลังการเก็บรักษาในแต่ละหน่วยการทดลอง แล้วคำนวณดังนี้
การหลุดร่วง (ร้อยละ) = $\frac{(\text{จำนวนผลก่อนการเก็บรักษา} - \text{จำนวนผลเมื่อสิ้นสุดการเก็บรักษา}) \times 100}{\text{จำนวนผลก่อนการเก็บรักษา}}$

4. อัตราการหายใจและอัตราการผลิตเอทิลีน (Gamma และคณะ, 1994)

การวัดอัตราการหายใจและการผลิตเอทิลีน ทำโดยนำข้อผลลองกองที่ผ่านการชั่งน้ำหนักเก็บใส่กล่องพลาสติกปิดสนิทที่มีปริมาตร 841.8 มิลลิลิตร เก็บที่อุณหภูมิที่ใช้ในการเก็บรักษา เป็นเวลา 3 ชั่วโมง จากนั้นสูดตัวอย่างก๊าซภายในกล่องด้วยกระบอกฉีดยาที่เป็นสูญญากาศ ปริมาตร 1 มิลลิลิตร มาวิเคราะห์ด้วยเครื่อง gas chromatography ยี่ห้อ Shimadzu รุ่น GC-8A สำหรับวิเคราะห์คาร์บอนไดออกไซด์ และรุ่น GC-14B สำหรับวิเคราะห์ก๊าซเอทิลีน โดยใช้สภาพของการวัดดังนี้

สภาพของการวัด	CO ₂	C ₂ H ₄
Column	Porapak Q (Mesh 80/100)	Porapak Q (Mesh 60/80)
Column temperature	50°C	80°C
Inject temperature	120°C	120°C
Detector	TCD ¹	FID ²
Carrier gas	ฮีเลียม	ไนโตรเจน

¹TCD = Thermal Conductivity Detector

²FID = Flame Ionization Detector

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่..... 12 มิ.ย. 2552
เลขทะเบียน..... 219668
เลขเรียกหนังสือ.....

จากนั้นนำค่าที่ได้จากการวิเคราะห์ไปคำนวณอัตราการหายใจ หน่วยเป็น $\text{mgCO}_2/\text{kg.hr}$

$$\text{อัตราการหายใจ} = \frac{\text{void} \times (\text{CO}_2 - 0.03)}{100 \times g \times t} \times \frac{4,400}{22.4 (1 + T/273)}$$

void	=	ปริมาตรที่ว่างในกล่อง (มิลลิลิตร)
CO ₂	=	ปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่วัดได้ (มก./ล)
kg	=	น้ำหนักตัวอย่าง (กิโลกรัม)
t	=	ระยะเวลาที่ปิดกล่อง (ชั่วโมง)
T	=	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)

5. การเกิดสีน้ำตาลของผิวเปลือก โดยให้เป็นคะแนน (ดัดแปลงจากนพรัตน์, 2528) ดังนี้

คะแนน 0 หมายถึง ไม่เกิดสีน้ำตาลที่ผิวเปลือก

คะแนน 2 หมายถึง เกิดสีน้ำตาลที่ผิวเปลือกบ้างเล็กน้อย

คะแนน 4 หมายถึง เกิดสีน้ำตาลที่ผิวเปลือกประมาณร้อยละ 25 ของทั้งข้อ

คะแนน 6 หมายถึง เกิดสีน้ำตาลที่ผิวเปลือกประมาณร้อยละ 26-50 ของทั้งข้อ

คะแนน 8 หมายถึง เกิดสีน้ำตาลที่ผิวเปลือกมากกว่าร้อยละ 51-75 ของทั้งข้อ

คะแนน 10 หมายถึง เกิดสีน้ำตาลที่ผิวเปลือกมากกว่าร้อยละ 76-100 ของทั้งข้อ

6. ปริมาณของแข็งที่ละลายน้ำได้ (Soluble solids content : SS)

นำน้ำคั้นของผลลองกองมาวัดด้วยเครื่อง Refractometer บันทึกค่าเป็น %

7. ปริมาณกรดที่ไทเทรตได้ (TA)

โดยนำน้ำคั้นจากส่วนเนื้อของผลลองกองจำนวน 5 มิลลิลิตร ไทเทรตด้วยสารละลาย NaOH ความเข้มข้น 0.01 นอร์มัล โดยใช้สารละลาย phenolphthalein ความเข้มข้น ร้อยละ 1 ปริมาณ 1-2 หยด เป็น indicator จนถึงจุดยุติ (เมื่อสารละลายมีสีชมพูอย่างน้อย 30 วินาที) คำนวณกรดที่ไทเทรตได้ในรูปกรดซิตริก ดังสมการ

$$\% \text{Titrateable acidity} = \frac{(\text{ml NaOH}) (N \text{ NaOH}) \times \text{meq.wt of citric acid} \times 100}{\text{ml of sample}}$$

โดย N NaOH = Normality ของสารละลายต่างมาตรฐานคือ 0.01N

ml NaOH = จำนวน ml ของ NaOH ที่ใช้ในการไทเทรต

milliequivalent weight (meq.wt) citric acid = 0.064

8. คะแนนการยอมรับของผู้บริโภค (ความกรอบ, รสชาติ, ลักษณะปรากฏ และความชอบ)
ทดสอบการยอมรับของผู้บริโภค โดยให้คะแนนสำหรับความชอบโดยรวมของผู้บริโภคที่มีต่อผลลองกอง ดังแบบสอบถามต่อไปนี้

แบบทดสอบความชอบโดยวิธีการ Hedonic scaling ของผลลองกอง

กรุณาชิมตัวอย่างต่อไปนี้ตามลำดับ จากซ้ายไปขวา แล้วให้คะแนนตามความชอบตั้งแต่ 1 ถึง 9 โดย

1 = ไม่ชอบมากที่สุด	4 = ไม่ชอบเล็กน้อย	7 = ชอบปานกลาง
2 = ไม่ชอบมาก	5 = เฉย ๆ	8 = ชอบมาก
3 = ไม่ชอบปานกลาง	6 = ชอบเล็กน้อย	9 = ชอบมากที่สุด

หมายเลข			
ลักษณะทางประสาทสัมผัส			
1. ลักษณะปรากฏ			
2. สี			
3. กลิ่นรส			
4. ความกรอบ			
5. ความชอบโดยรวม			

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

3.4 สถานที่ดำเนินการทดลอง

ทำการทดลอง ณ ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว สายวิชาเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว คณะทรัพยากรชีวภาพและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี วิทยาเขตบางขุนเทียน